

AUTOBIOGRAFSKE BELEŠKE 2015 – 2016

Dragoš Cvetković

Ovaj tekst predstavlja nastavak *Autobiografskih beležaka* objavljenih u knjigama *Grafovi kao inspiracija* (koja je izašla iz štampe 2006. godine) i *Iracionalno u racionalnom* (koja je izašla iz štampe 2011. godine). Ranije beleške obuhvataju period do septembra 2010. godine. Iako je neposredni nastavak beležaka obuhvatao period od svega nešto više od dve godine (2010 - 2012), bilo je dosta toga da se zapiše, kako o meni lično tako i o nekim važnim događanjima od opšteg interesa u kojima sam učestvovao. Tekst je kompletiran decembra 2012. godine a zatim nastavljan i ponovo kompletiran decembra 2013. i decembra 2014. godine. Beleške za period 2010 - 2014. objavljene su u knjizi *Beleške, tekstovi o matematici i drugim temama* (koja je izašla iz štampe 2015. godine).

2015

1.1. dočeka Novu godinu, zajedno sa suprugom Nevenkom, u planinarskom domu na Rajcu u društvu kolegice Vere Vujčić, njenog muža Zvonka, i još nekih kolega. Ni ovaj put nisam propustio da pratim TV prenos Novogodišnjeg koncerta bečkih filharmoničara. Izlet na Rajac je bio jedno od retkih mojih zimskih putovanja.

U januaru izašla iz štampe moja knjiga

Cvetković D., *Beleške, Tekstovi o matematici i drugim temama u redakciji V. Kovačević-Vujčić*, Akademska misao, Beograd, 2015.

Nešto ranije objavljeno je deseto izdanje udžbenika za Matematiku I na Elektrotehničkom fakultetu u Beogradu:

Cvetković D., Lacković I., Merkle M., Radosavljević Z., Simić S., Vasić P., *Matematika I - Algebra*, X izdanje, Akademska misao, Beograd, 2014.

28.1. doktorirala Irena Jovanović sa temom iz spektralne teorije grafova. Bio sam neformalni komentor i član odgovarajućih komisija za ovaj doktorat. Formalni mentor je bio mlađji kolega Zoran Stanić sa Matematičkog fakulteta u Beogradu.

27.2. održan sastanak Odeljenja za matematiku, fiziku i geo-nauke u SANU na kojem je počeo proces kandidovanja za nove članove SANU (redovne, dopisne i inostrane).

31.3. uputio sam članovima Odeljenja za matematiku, fiziku i geo-nauke u SANU sledeću poruku:

Poštovane kolegice i kolege, članovi Odeljenja za matematiku, fiziku i geo-nauke,

Ja sam 1985. godine izabran u SANU. Sada, nakon trideset godina, pojavljuje se kao kandidat Odeljenja za izbor u SANU mladi kolega Dragan Stevanović koji se bavi istom strukom kao ja, tj. teorijom grafova. To je povod sto vam se obraćam sa nekoliko činjenica o teoriji grafova, uopšte i kod nas u Srbiji. Ovde ne govorim o kandidatu jer su podaci o njemu izloženi u odgovarajućim referatima. Veliki dao vas već zna dobar deo ovoga sto ću reći ali verujem da će vas ipak sve to interesovati.

1. Teorija grafova je deo kombinatorike. Prema klasifikaciji Američkog matematičkog društva, kombinatorika se obeležava sa 05 a teorija grafova sa 05C. Spektralna teorija grafova predstavlja pravac i metodologiju rešavanja problema u teorji grafova. Naučni radovi iz teorije grafova i kombinatorike se objavljuju u specijalizovanim naučnim časopisima a veoma malo u opštim matematičkim časopisima.

2. Jedan od najvećih matematičara XX veka, Paul Erdős, posvetio je svoj život teoriji grafova.

3. Jedan od najvećih matematičara današnjice, Laslo Lovász, predsednik Madjarske akademije nauka, bavi se teorijom grafova. On je donedavno bio predsednik Medjunarodne unije matematičara. To je ona unija što organizuje svetske matematičke kongrese i dodeljuje Fieldsove medalje i nagrade Navanlinna.

4. Prošle jeseni sam u Briselu, zajedno sa jos jedanaest matematičara iz raznih zemalja, bio član žirija (tzv. panel) za dodelu sredstava za matematička istraživanja (Consolidator Grant) mladih naučnika (32 - 40 godina). Veliko mi je zadovoljstvo što je u konkurenciji oko 80 predloga projekata iz svih oblasti matematike, prvorangirani bio 35-godisnji profesor iz Oxforda Peter Keevash sa temom iz teorije grafova i kombinatorike (dobio je skoro dva miliona evra).

4. Daniel Spielnman, profesor na Yale University, dobitnik nagrade Nevanlinna 2010. godine, napisao je popularan clanak o spektralnoj teoriji grafova i njenim primenama u računarstvu. Članak se nalazi u prilogu. Slobodno ga mozete čitati - veći deo teksta neće vam predstavljati teškoću.

5. Doktorski kursevi iz spektralne teorije grafova se održavaju

na svim značajnijim univerzitetima u svetu (na primer, Yale University, University of California San Diego, Carnegie Mellon University, Tehnički univerzitet Barselona - da spomenem samo neke).

6. U Srbiji je u poslednjih nekoliko decenija odbranjeno 20 doktorskih disertacija iz spektralne teorije grafova. U prilogu je spisak disertacija sa genealoškim stablom.

7. U prilogu je spisak naučnih monografija srpskih naučnika iz oblasti spektralne teorije grafova koje su objavljene kod istaknutih međunarodnih izdavača.

Srdačan pozdrav, Dragoš Cvetković

29.5. na sastanku Odeljenja za matematiku, fiziku i geo-nauke održano je tajno glasanje o kandidatima za nove članove SANU. Odeljenje je podržalo 5 kandidata za dopisne članove, 4 kandidata za redovne i 2 za inostrane članove. Ukupno je podržano 11 kandidata, što je više nego što je podržalo ijedno drugo odeljenje SANU. Dragan Stevanović nije dobio potrebnu podršku Odeljenja.

4-7.6. u Matematičkom institutu gostovao profesor Jack Edmonds, poznati stručnjak za kombinatornu optimizaciju. On je održao kondenzovani kurs za doktorante i druge zainteresovane. Prvog dana sam predstavio prof. Edmonds-a prigodnim rečima. Gostovanje je organizovala koleginica Kristina Vušković.

18.6. na novobeogradskom splavu "Stari pingvin" održan ručak generacije studenata Elektrotehničkog fakulteta u Beogradu, upisane 1959. godine.

26.6. na sastanku Odeljenja za matematiku, fiziku i geo-nauke u SANU izrazio mišljenje da je Odeljenje dalo podršku prevelikom broju kandidata za dopisne članove. Na osnovu podrške Odeljenja na glasačkom listiću na Izornoj skupštini SANU 5.11. naći će se pet imena. Pošto je postojala preporuka Predsedništva SANU da grupa odeljenja, u koju spada i naše, svako dobije po dva do tri nova člana, izrazio sam bojazan da će, usled rasipanja glasova, Odeljenje dobiti mali broj novih članova.

25.8. na Rudarsko-geološkom fakultetu organizovan sastanak članova Evropske akademije (London) iz Srbije sa predsednikom ove akademije prof. Sierd-om Cloetingh-om, koji je boravio u Srbiji povodom jedne naučne konferencije.

Istog dana u broju 430 časopisa "Enigmatika" pojavilo se moje ime, zajedno sa imenima desetak drugih naših matematičara, u jednom anagramskom zadatku. Objavljeno je deset najuspešnijih rešenja.

21.9. moj unuk Nebojša Cvetković napunio 18 godina života.

25.9. sastanak Odeljenja za matematiku, fiziku i geo-nauke održan u Ogranku SANU u Novom Sadu. Članovi Odeljenja iz Beograda putovali u Novi Sad iznajmljenim mini-busom.

5.10. predsednik SANU, akademik Vladimir Kostić, doneo odluku o formiranju Organizacionog odbora povodom obeležavanja 175. godišnjice postojanja SANU. Na osnovu predloga mog odeljenja, postao sam član tog odbora.

19.10. Na predlog mladjeg kolege Dragana Stevanovića, Naučno veće Matematičkog instituta SANU donelo odluku o organizovanju međunarodne naučne konferencije *Spektri grafova i primene (Spectra of Graphs and Applications, SGA 2016)* a povodom mog 75. rođendana. Predviđeno je da se konferencija će održati od 18 - 20. maja 2016. godine. 30.10. Odeljenje za matematiku, fiziku i geo-nauke SANU prihvatilo predlog Matematičkog instituta da SANU bude suorganizator konferencije.

22.10. Profesor Jean-Pierre Bourguignon, predsednik Evropskog saveta za naučni rad (European Research Council) uputio mi pismo u kome mi zahvaljuje na učešću u žiriju (Panel PE1) za dodelu sredstava za naučni rad na jednom od konkursa (Consolidator Grant) 2014. godine i ujedno me obavestava da neću biti ponovo angažovan zbog potrebe promena u žiriju.

5.11. održana je Izborna skupština SANU na kojoj su se birali novi redovni, dopisni i inostrani članovi. Odeljenje za matematiku, fiziku i geo-nauke dobilo je samo dva nova dopisna člana, čime se ostvarila moja bojazan izražena na sastanku Odeljenja 26.6.

8.11. zajedno sa suprugom Nevenkom bio na jednodnevnom izletu u organizaciji kolega iz moje generacije studenata. Organizovana je poseta manastiru Koporin kod Velike Plane, zadužbini Stefana Lazarevića; Radovanjskom lugu, gde je ubijen Vožd Karadjordje, u spomen čega je podignuta crkva na tom mestu; manastiru brvnari Pokajnici podignutoj u znak pokajanja zbog ubistva Karadjordja; etno-selu kod Velike Plane.

18.11. pomagao kolegici Vesni Manojlović da u zadnji moment kompletira prijavu na konkurs za jedan značajni grant Evropskog saveta za naučni rad.

Deo novembra i decembar protekli, kao i ranijih desetak godina, na uobičajen način za ovo doba godine: podnošenje godišnjih izveštaja za projekte i druge aktivnosti u SANU i u Matematičkom institutu, brojni pozivi na razne manifestacije, uključujući proslave na fakultetima, otvaranje izložbi i promocije knjiga, i, konačno, privatne slave i proslave. 26.12. učestvovao sam na

obeležavanju Dana fakulteta na Elektrotehničkom fakultetu u Beogradu, gde se skupilo dosta poznatih ljudi (ministar za prosvetu, nauku i tehnološki razvoj, predsednik SANU, i drugi) a priredjen je i koktel.

2016

14.1. razgovarao sa gospodjom Draganom Petrović Radjenović, pravnicom iz SANU, o mogućnostima objavljivanja zajedničke knjige o nekim aspektima života i rada SANU. Gospodja Radjenović je ranije bila Upravnik poslova SANU, sada je zamenik Upravnika, a mi smo već objavili nekoliko zajedničkih radova sa temama u vezi sa SANU. Ona je na sednici Predsedništva SANU 7.3. postavljena za vršioca dužnosti Upravnika poslova.

18.1. održana sednica Predsedništva SANU čiji sam bio član kao sekretar Odeljenja za matematiku fiziku i geo-nauke. Razmatrani su rezultati izbora za nove članove SANU koji su održani 5.11.2015.

24.1. obratio mi se elektronskom poštom Dejan Kovačević, diplomirani inženjer elektrotehnike. Bio je ranije moj student na Elektrotehničkom fakultetu u Beogradu. Sreli smo se 27.1. i ja sam ga posavetovao u vezi sa nekim pitanjima njegovog rada. Ovo je samo jedan od brojnih slučajeva kada su mi se obraćali raniji studenti (na raznim sastancima, na ulici, itd.).

29.1. Povodom 70 godina od osnivanja Matematičkog inosituta SANU Srpska naučna televizija je snimila 20-minutnu emisiju o Institutu. Kao predsednik Naučnog veća učestvovao sam u emisiji predstavljajući naučni projekat iz oblasti teorije grafova. Emisija je bila dostupna od 25.2. na internetskom servisu YouTube kao i na sajtu Instituta.

5.2. Predsednik SANU, akademik Vladimir Kostić, posetio Matematički inositut SANU interesujući se za rad Instituta. Pored direktora prof. Zorana Ognjanovića, sastanku su prisustvovali raniji direktor prof. Zoran Marković, akademik Stevan Pilipović, član Upravnog odbora, i ja kao predsednik Naučnog veća. Predsednika je pratio potpredsednik SANU, akademik Ljubomir Maksimović.

3.3. Uz pomoć Tehničke službe SANU preselio sam sa Elektrotehničkog fakulteta u SANU, soba 306, preostalu ličnu arhivu. Narednih nedelja radio sam na dodatnom sredjivanju arhive (u sobi 306 u SANU i u sobi 307 u Matematičkom inositutu SANU).

6.3. Jubilarni 75. rodjendan proslavio u krugu porodice kod kuće. Predsednik SANU, akademik Vladimir Kostić, uputio mi službenu čestitku.

7.3. Na sednici Predsedništva SANU nastavljena diskusija o rezultatima izbora za nove članove SANU. Kritikovao sam ponašanje više aktera u izbornom procesu.

25.3. Na sednici Odeljenja za matematiku, fiziku i geo-nauke za novog sekretara odeljenja je izabran akademik Gradimir Milovanović. Time je moj četvorogodišnji mandat na položaju sekretara završen. Prethodno sam, na februarskom sastanku Odeljenja, izrazio svoju nespornost da se ponovo kandidujem za taj položaj.

31.3. Povodom izbora novog sekretara Odeljenja za matematiku, fiziku i geo-nauke, Izvršni odbor SANU "zahvaljuje akademiku Dragošu Cvetkoviću na uspešnom radu na mestu sekretara Odeljenja i čestita na izboru akademiku Gradimiru Milovanoviću".

31.3. Već nekoliko meseci traju pripreme za naučnu konferenciju "Spektri grafova i primene" koja treba da se održi u maju. Na konferencijskom sajtu, koji je postavljen u okviru Internet prezentacije Matematičkog instituta, vidim da se za konferenciju prijavilo već preko dvadeset kolega iz zemlje i inostranstva (pored četiri pozvana predavača i više članova Programskog odbora).

14.5. istekao je rok za prijavljivanje učešća na konferenciji "Spektri grafova i primene". Broj učesnika se popeo na preko četrdeset a podneseno je preko trideset apstrakata naučnih radova za prezentaciju na konferenciji.

25.4. umro profesor Horst Sachs, stariji kolega, prijatelj i učitelj. Vest o smrti je preneo 27.4. prof. Peter John u elektronskoj poruci poslanoj većem broju kolega. U povratnoj poruci sam izrazio saučešće Tehničkom univerzitetu, Ilmenau, i porodici. Poslao sam saučešće i redovnom poštom.

9.5. u Galeriji nauke i tehnike SANU otvorena izložba "MI SA NaUkom matematikom" koju je organizovao Matematički institut SANU (MI SANU). Pre otvaranja sam, zajedno sa direktorom Matematičkog instituta Zoranom Ognjanovićem, govorio za naučni program Radio-televizije Srbije o ovoj izložbi.

16.5. putem elektronske pošte iz Matematičkog instituta Organizacioni odbor pretstojeće konferencije SGA 2016 je obavestio sve matematičare o održavanju i programu rada konferencije. Akademik Stevan Pilipović, predsednik Ogranka SANU u Novom Sadu, je u ime Ogranka izrazio zadovoljstvo glavnom organizatoru konferencije Draganu Stevanoviću što je organizovao takvu konferenciju. Akademik Pilipović u toj poruci čestita jubilej i meni.

16.5. zajedno sa suprugom Nevenkom dočekao na beogradskom aerodromu britanskog kolegu Peter-a Rowlinson-a i njegovu suprugu Carolyn.

Oni su bili naši gosti povodom predstojeće naučne konferencije o spektrima grafova.

17.5. povodom obeležavanja 70 godina postojanja Matematičkog instituta SANU održana je u velikoj sali SANU svečana sednica Naučnog veća Instituta. Kao predsednik Naučnog veća vodio sam ovu sednicu.

18 - 20.5. održana je međunarodna naučna konferencija "Spectra of Graphs and Applications, SGA 2016", organizovana povodom mog 75. rođendana. 18.5. je bio koktel dobrodošlice a sledeća dva dana su održana četiri predavanja po pozivu i 32 druga predavanja. Radilo se, sa pauzama, "od jutra do mraka". Konferencija je održana u zgradi SANU a 19.5 je bila konferencijska večera u hotelu "Palace".

Na otvaranju konferencije 19.5. govorili su predsednik Programskog odbora profesor Dragan Stevanović, akademik Gradimir Milovanović, sekretar Odeljenja za matematiku, fiziku i geo-nauke SANU, i direktor Matematičkog instituta SANU Zoran Ognjanović, naučni savetnik. U kraćem izlaganju zahvalio sam organizatorima konferencije Matematičkom institutu SANU i Srpskoj akademiji nauka i umetnosti kao i svim učesnicima konferencije. Istakao sam da je moj naučni rad bio olakšan velikim brojem koautora, među kojima su nedavno preminuli prof. Horst Sachs, prisutni akademik Ivan Gutman, Peter Rowlinson, Pierre Hansen i Domingos Cardoso, kao i odsutni Slobodan Simić i Michael Doob, čiju sam elektronsku poruku pročitao. Na otvaranju konferencije bilo je prisutno još nekoliko kolega i gospodja Dragana Petrović Radjenović, v.d. Upravnika poslova SANU, koja je bila i član Organizacionog odbora konferencije.

23.5. zahvalio sam predsedniku Programskog odbora konferencije profesoru Draganu Stevanoviću i predsedniku Organizacionog odbora konferencije Tatjani Davidović, višem naučnom saradniku, na njihovom trudu oko organizacije konferencije. Takodje sam se elektronskom porukom zahvalio još jednom svim učesnicima konferencije na lepim rečima, fotografijama i poklonima.

Ovih dana sam dobio čestitke od mnogih kolega.

30.5. U Galeriji nauke i tehnike SANU održana je promocija knjige "Srpski matematičari" u izdanju SANU, Univerziteta u Beogradu i Zavoda za udžbenike. Radilo se o zbirci tekstova o Mihailu Petroviću i Milutinu Milankoviću. Bio sam jedan od urednika knjige i uzeo reč u predstavljanju.

3.6. u Matematičkom institutu SANU je izložena majica sa amblemom konferencije "Spectra of Graphs and Applications, SGA 2016" na kojoj su se učesnici konferencije potpisali.

6.6. posetila je Matematički institut SANU gospodja Dragana Petrović Radjenović, v.d. Upravnika poslova SANU, pa sam je upoznao sa nekim detaljima protekle konferencije.